

Jak o chráněná území pečujeme

Rozmanitosti evropské krajiny se těšíme i proto, že ji člověk stovky let aktivně přetvářel a obhospodařoval. Proto máme jen minimum chráněných území, do kterých nezasahujeme a ponecháváme je samovolným přírodním procesům – jedná se především o některé zóny národních parků a velkou část národních přírodních rezervací.

Chráněná území zpravidla **potřebují naši péči** (např. kosení luk, obnovu mokřadů a tůní, vyřezávání náletových dřevin), která zajišťuje chráněným druhům a stanovištím správné podmínky pro život a rozvoj. Většinou se přitom neobejdeme bez dlouhodobé spolupráce s vlastníky či hospodáři.

Vybraným stanovištím a druhům rostlin i živočichů svědčí tradiční způsoby hospodaření, jako je kosení...

...či pastva.

Co nám chráněná území přinášejí

Příroda má hodnotu sama o sobě. Zároveň nám poskytuje přínosy, které jsou pro nás životně důležité. Výrobní materiály, čistou vodu a vzduch, úrodu z opylených plodin nebo prostor pro rekreaci a odpočinek bychom bez zdravé přírody neměli. Odborně hovoříme o tzv. **ekosystémových službách**.

Jsou-li příroda a ekosystémy narušeny, pak ztrácejí svou schopnost přinášet lidem užitek. Aby zůstaly zachovány, je nezbytné **rozmanitou přírodu chránit**. A právě to je cílem evropské soustavy Natura 2000 i dalších chráněných území.

Opylování jako významná ekosystémová služba. Bez hmyzu, který opyluje rostliny, bychom si většinu zemědělských plodin nevypěstovali.

Jedna příroda

Tento osmiletý projekt usiluje o zachování rozmanitosti přírody a ekosystémových služeb v cenných lokalitách soustavy Natura 2000 pomocí efektivního plánování a zajištění péče o tato území, využití výsledků aktuálního výzkumu v praxi i rozvoji dobrých vztahů a dlouhodobé spolupráce s vlastníky a uživateli pozemků, které se nacházejí právě v chráněných územích.

www.jednapriroda.cz + [@JednaPriroda](https://twitter.com/JednaPriroda)

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR zajišťuje odbornou i praktickou péči o naši přírodu, zejména chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace a národní přírodní památky a s nimi se překrývající lokality soustavy Natura 2000.

www.nature.cz

Vydala: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, © 2020

Text: Linda Zachystalová | Foto: Jan Watzek, Petra Kuchařová, Dana Kodetová, Petr Holub, Vlastislav Vlačična, Zuzana Růžičková, Martin Koutek, Zdeněk Chalupa, Vít Slezák, Jiří Neudert, Karel Lankaš, Jan Miklín, Sárka Kopecká.

Grafika: Jiří Kaláček

Tisk: Tiskárna Černý s.r.o.

Náklad: 5000 ks

ISBN: 978-80-7620-068-5

Tento leták byl vydán díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005 LIFE-IP: N2K Revisited) podpořeného z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není zodpovědná za jakékoliv použití informací, které tento leták obsahuje.

Kde má přednost příroda

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

PŘÍRODA JE NAŠE DĚICTVÍ I BUDOUCNOST

Jaká chráněná území u nás najdeme?

Každý z vás jistě někdy navštívil národní park nebo chráněnou krajinnou oblast. Nejspíše také znáte další chráněná území, jako jsou například přírodní rezervace či přírodní památky.

A slyšeli jste někdy o **soustavě Natura 2000**, která chrání rozmanitost evropské přírody, tedy druhy rostlin, živočichů a přírodních stanovišť (např. rašeliniště, louky, lužní lesy), které jsou vzácné a jedinečné z pohledu celé Evropy? Tvoří ji chráněná území zvaná **ptačí oblasti** a **evropsky významné lokality**.

Víte, jak se od sebe jednotlivé typy chráněných území liší?

Evropská soustava **Natura 2000** se často překrývá s našimi chráněnými územími. Mnohá z nich jsou totiž cenná pro zachování české i evropské přírody. Často se tak ptačí oblasti a evropsky významné lokality nacházejí v národních parcích a chráněných krajinných oblastech nebo mohou být zároveň třeba přírodní rezervací.

Takovým příkladem je ptačí oblast Podyjí, která je z větší části také národním parkem. Ptačí oblast Bohdanečský rybník je zase současně národní přírodní rezervací. A podobných překryvů českých kategorií chráněných území s těmi evropskými existuje mnoho.

národní park Podyjí a zároveň ptačí oblast Podyjí

Naše chráněná území si představujeme spíše jako jeden celek, který má dvě vzájemně se prolínající vrstvy – evropskou a národní.

národní park České Švýcarsko

Národní parky (NP) jsou rozsáhlá území, ve kterých chráníme především přírodní procesy. Na velké části z nich můžeme pozorovat, jak funguje příroda bez zásahu člověka. V České republice máme 4 národní parky.

chráněná krajinná oblast České středohoří

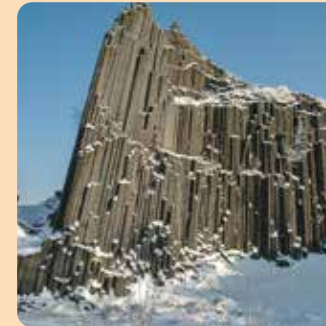
V chráněných krajinných oblastech (CHKO) chráníme především krajinné scenérie a zachovalou přírodu. Ochrana přírody zde převážně není tak přísná jako v národních parcích. Máme jich 26.

přírodní památka Čertovy skály

přírodní rezervace Damašek

národní přírodní památka Panská skála

národní přírodní rezervace Kralický Sněžník

Menší cenná území s výskytem vzácných druhů živočichů nebo rostlin, případně geologických jevů, chráníme prostřednictvím **přírodních rezervací (PR)** a **přírodních památek (PP)**. Pokud mají celostátní význam, přidáváme ještě k názvu

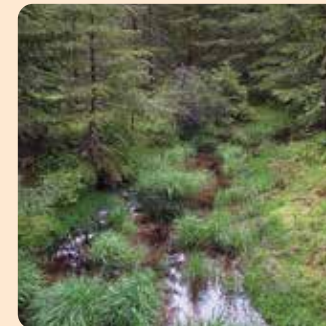
přívlastek „národní“ – **národní přírodní památky (NPP)** a **národní přírodní rezervace (NPR)**. Národní přírodní rezervace se těší nejprísnejší ochraně.

ptačí oblast Bohdanečský rybník

Ptačí oblasti (PO) chrání vybrané druhy ptáků. V České republice jich bylo vyhlášeno 41.

evropsky významná lokalita Kladské rašeliny

Evropsky významné lokality (EVL) jsou určeny k ochraně vybraných druhů živočichů, rostlin a přírodních stanovišť. U nás se jich nachází více než 1 100.